

Álomidő Oláh András:
április bolondjai,
 Magyar Napló Kiadó, 2017.

Az *április bolondjai* az évtizedek óta verset, drámát, novellát, recenziót publikáló Oláh András tizenharmadik kötete. Sokszínű könyv: rímes, ritmikus versek különböző válfajai – kereszt- és páros rímes találatok, limerickek – váltakoznak szabad versekkel, a kötött és a szabad forma közti átmenetet sejtető megoldásokkal. Az *április bolondjai* egyébként sem a kötetcímben, sem a verscímeiben, sem a mondattagolást segítő nem használ nagybetűket (kivéve a személyneveket), központosítást is alig, s ez egyetlen szövegfolyamként olvastatja az egyébként öt ciklusba tagolt verseskötetet.

Véleményem szerint a legsikerültebb az első ciklus, a *lecke a hazáról*. Ennek témáit nem is kell bővebben magyarázni; ugyanakkor a hazáról szóló, azzal valamilyen kontextusban álló versek többségükben valóban mentesek közhelytől, pátosztól. Találunk ugyan efféle gyengébb sorokat is, például a kötetcímadó versben: „s ki lopta ki zsebünkől az álmokat / és másolt ide egy rongy hazát”, de eredeti, ütős sorokat is lelünk bőven. Idézhetnénk a teljes *életmentő gyilkosok* verset, vagy a tetszetős rímekkel operáló *monológ* néhány sorát: „ölel Tatjana Nyina és Mása / vagyok lábnyomok találkozás / az idő benned lassan megtelik / de sok még a kérdés az utolsó reggelig”.

Az egész kötetben átívelő központi motívum az idő és az álmé: mintha egy saját „álmidőt” teremtene a költő, amely inerciarendszerben újraértelmez, új megvilágításba helyez történelmet, szerelmet, magányt és emlékeket. „Előbuggyan a mélyre nyelt idő” például a *mindennapi keresztjeinkben*, „harmincegynéhány évnyi nyár” itt nem több, mint egy zongorafutamnyi pillanat.

A *fölégetett hidak* ciklus szabad verseiben végig húzódik a szerelmi szál, de nem beteljesült, boldog párkapcsolatot idéz, hanem az őrlődő, önmagával meghasonlott, gazdátlan érzéseivel mindennapos harcot vívó ember zaklatott lelkivilágát tárja elénk: „büntetésem töltöm: őrzöm a múltból / lopott álmokat s ma sem tudom / jól vizsgáztam-e amikor futni hagytalak” (*magasles*); „s már nem számolom / hány álmodtam át nélküled / mióta csak halott emlékeket tudok szeretni...” (*már nem számolom*). A leg-

sikerültebb darab itt az egyetlen rímes vers, a *hajnal a buszmegállóban*: „múltad kopott kifordított kabát / az ősz lomhán átölel s fojtogat / érzed a részvétlen hold testszagát / és őrzöd a fertőzött álmokat”.

A *tájékoztató pont* ciklusnál aztán érzésem szerint kissé leül a szövegvilág, egysíkúbbá válik, nem világos számomra, mi is különíti el az előző egységtől; jobb és kevésbé jó darabok váltakoznak. Helyenként megcsillan a valódi költészet, és plasztikus képekkel, remek sorokkal örvendeztet meg: „mint kötésen a vér átszivárogsz / s jut számodra egy kicsinyke végtelen”, de a szövegidegen sutaságra is akad példa: „maradok a legigénytelenebb szerető / s te tűröd hogy illegális bevándorlód legyek”. A *nincs bocsánat* című versre pedig – olyan sorokkal, mint: „karcos tükröd mögött arctalan a bánat / elherdált alkunkra sosem lesz bocsánat” – tényleg nincs bocsánat.

Sok az átjárás, szövegáthallás a kötetben, s ez izgalmassá teszi. A harmadik ciklus, az *Anna naplójából* egy alcím révén Juhász Gyulára enged asszociálni, a *szökési kísérlet* és a *modoros modortalanságok* fejezetek pedig tele vannak rejtett és explicit irodalmi allúziókkal, konkrét történetekkel, parafrázissal: Petőfit, Kürti Lászlót, Fecske Csabát, Oláh Jánost, Borbély Szilárdot, Kocsis Zoltán zongoraművészt hívják táncba e versek, jellemzően színvonalasan, olvasmányosan. Az *elveszett kézirat* egyenesen – a szerző útmutatása szerint – „Petőfi Sándor *A helység kalapácsa* című vígposzának eddig elveszettnek hitt részlete”, amely a történet szórakoztató, pajzán továbbverselése. A kötetben egyébként ez az egyetlen költemény, amely rendes központosítást tartalmaz, emiatt ki is lóg kicsit a könyvből, de nem hat idegenként a szövegfolyamban, inkább friss levegőt hoz annak végtelenített monológyszerűségébe.

Mondják: a költő először egyszerűen és rosszul ír. Majd bonyolultan és rosszul, a következő állomáson bonyolultan és jól, végül jól – és egyszerűen. Oláh Andrásnak van még hová fejlődnie, de nem áll rosszul. Hogy emelkedő minőséget mutat a műegész, jól példázzák a már idézett *hajnal a buszmegállóban* utolsó sorai: „ismét magadnak fordítasz hátat / a buszmegállót pára s köd fedi / összeérnek álmodban az árnyak / annyi mindent kell még elfelejteni”.

Simon Adri

